

Kadın Müzesi “Kadın Eli Değen Müze”

Aynur Eğitmen¹

Öz

Kadının “ne” liği üzerine tarih boyunca açıklamalar yapılagelmiştir. Sanatçılar ve bilim insanları zaman zaman çakışan, zaman zaman değişen açıklamalarla karşımıza çıkmışlardır. Tüm söylenenler bir yana, kadın bir insandır. Yere ve zamana göre değişen roller üstlenmiş; yönetmiş, yönetilmiş, ezilmiş, ezmiş, tek başına kalmış, birlikte olmuş, liderlik üstlenmiş, liderini izlemiş olan insan. Kısacası “hayatta kalmıştır”. Ancak bir kadın için hayatta kalmak dendiğinde tek başına nefes almak, yemek-içmekten söz edilemez. Çünkü kadın nerede, ne zaman olursa olsun “hayatta kalırken” hep üretmiştir. Üretmek, kadının temel özelliği olmuştur. Tarihteki rolünde erkeğin dünyayı aydınlatan güneşe, kadının da üretkenliğin/verimliliğin sembolü toprağa benzetilmesi boşuna değildir. Kadın düşünsel, sanatsal ya da başka birçok biçimde üretkenliğini ortaya koymuştur. Tarih, sanat, bilim ve etnografya gibi farklı müzelere baktığımızda kadına dair birçok ürün görebilmemiz de bunun bir kanıtıdır. Burada önemli olan başka bir konu ise müzelere kadın elinin değmiş olmasıdır. Müzelerin kuruluşunda, sergileme düzeninde, eser seçiminde, kadın eline, düşüncesine ve estetik beğenisine rastlarız. Dolayısıyla kadının müzelerin varlığı konusunda doğrudan ya da dolaylı olarak emeğinin olduğunu görüyoruz. O halde neden kendi adına, kendi emeğinin ürünü olan eserlerin yer aldığı bir müze olmasın? Yani neden Ankara’da bir Kadın Müzesi olmasın? İşte bu sorudan hareketle Çağdaş Drama Derneği Ev Kadınları grubu ile bir çalışma başlatılmıştır. Bu çalışmanın ana başlığı Kadın Müzesi, alt başlığı ise “Kadın Eli Değen Müze”dir. Konu ele alınırken “kadın eli değmek” deyiminden yola çıkılmış; iki oturumu Ankara Etnografya Müzesi ve Çelgelhan Rahmi Koç Müzesi’nde, on oturumu atölyede olmak üzere toplam 12 oturumda işlenmiştir. Çalışmanın sonunda kadının eli değen ürünlerin nerede, nasıl sergileneceği ile ilgili öneriler ortaya çıkmıştır. Çalışma bu biçimiyle el emeğine dayalı ürünlerle sınırlıdır. Oysa kadının sanatta ve bilimde de ürünleri vardır. Yine liderliği ya da başka belirgin özellikleriyle ismini tarihe yazdırmış kadınlar vardır. Tüm bu konularla ilgili eser ve bilgilerin araştırılacağı yeni çalışmalar başlangıç niteliğindeki bu çalışmayı zenginleştirecektir.

Anahtar Sözcükler: Kadın, Ev kadını, Müze, Üretkenlik, El emeği.

Women’s Museum “Museum Touched by Women Hand”

Abstract

There have been countless attempts to explain the concept of womanhood throughout history. Artists and scientists have delivered ever-changing or contradicting explanations. Regardless, a woman is a human being. One who underwent different roles depending on the times or location: ruler, conquered, exploiter, abused, solitary, communal, leader, follower, a human. Women survived. However, women did not merely survive in the manner of eating and breathing because wherever or whenever women were, they always produced. Productivity has always been a significant trait of women. Throughout history it is not in vain that man was identified with the sun shining over the world while woman was identified with the earth, which is a symbol of productivity and efficiency. Women presented productivity in various forms, such as philosophies and arts. Proof of this can be seen when browsing among different museums, such as history, fine arts, science, or ethnography. Another important point is that museums in general have been touched by a woman’s hand. In the establishment of museums, the presentation of exhibits, and in the items selection, we always come across a “woman’s touch”, ideas and esthetical style conceived by a woman. So throughout the existence of museums there has always been a direct or indirect effort set by a woman. Therefore, why not have a museum with her name on it, filled with pieces done by her? Namely, why wouldn’t we have a Woman Museum in Ankara? Motivated by this very

1 Bil. Uzm. Ankara Çocuk Müzesi ve Bilim Merkezi. Eposta: aynure@ankaracocukmuzesi.com

question, the Modern Drama Foundation began collaboration with housewives groups. The theme of this work is Woman’s Museum; the subtitle of it is “the Museum touched by a woman’s hand”. When we approached the topic, we were moved by the idiom “touched by a woman’s hand”, we had total of 12 sessions, two in Ankara Ethnography Museum, and ten in Cengelhan Rahmi Koc Museum. At the end of the sessions arose the concept of where and how the artwork “touched by a woman’s hand” would be presented. The work is in this exhibit is limited to handicrafts only. However, women have contributed many artistic and scientific products as well. Hence, there are women remembered in history for leadership skills or other prominent attributes. New sessions focusing on the knowledge and work of women in other areas will certainly enrich the outcome of this work.

Keywords: Woman, Housewife, Museum, Productivity, Handicrafts

Giriş

Çağdaş Drama Derneği’nin bir sosyal sorumluluk projesi olan “Ev Kadınları ile Yaratıcı Drama” çalışmaları 2006 yılında başlamıştır. İlk yıldan itibaren oldukça başarılı çalışmalar yapılmış, Bahar-2013 döneminde de kadın-müze-kadın müzesi kavramları çerçevesinde etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Çalışma aktarılmadan önce çalışma kapsamında sözü edilen kavramlara değinilerek çalışmanın gerekçesi ve amacı ortaya konacaktır. Ardından uygulama süreci hakkında bilgi aktarılarak çalışmadan ortaya çıkan sonuç ve öneriler açıklanacaktır.

Kadın

Güncel Türkçe Sözlük’te kadın, “erişkin dişi insan, erkek veya adam karşıtı” olarak tanımlanmaktadır (www.tdk.gov.tr). Sert ve baskın özelliklerin erile, kırılğan ve baskılanabilen özelliklerin de dişile yüklendiğini dile getiren Ercan (2011) ise kadın olmak ile ilgili olarak şu açıklamaları yapmaktadır: Mitolojiden başlayıp günümüze kadar kadın ve erkeği ele alıp, kabaca bir rol ayrımı yapacak olursak, karşımıza iki temel fark üzerinden oluşan bir grup karakteristik özellik ortaya çıkacaktır. Bu iki temel fark ‘eril’ ve ‘dişil’ kavramları üzerinden ‘kadın’ ve ‘erkek’e atfedilmiş özelliklerdir.

Eril ilk çağlardan bu yana gücü temsil eden karakteristikleri bünyesinde barındırırken, dişil daha ziyade erilden arta kalan zayıflıkları ve aczi taşımakla vazifelidir. Örneğin, Savaş Tanrısı Ares bir erektir yani eril bir objedir; “gücü”, “görmeyi”, “acımasızlığı” temsil eder. Oysa aşk ve güzellik tanrıçası olan Afrodit; cilveli, “gönül alıcı”, “sevgiyi”, “sevişmeyi bilen” ve “zarafeti temsil eden” gibi dişil ile özdeşleştirilen karakteristiklerdir (Bayram, 2011).

Kadın kavramı üzerine tarih boyunca bu ve benzeri çeşitli açıklamalar yapılagelmiştir. Bayram da kadın ile ilgili olarak erkek gibi insani bir varlık olduğu halde, tarih boyunca çok farklı olarak algılanmış ve farklı tartışmaların konusu olmuştur, açıklamasını getirmektedir. Ona göre kadına olumsuz bir anlam yüklemek tarihsel bir anlayışın ipuçlarını verir. Tarih boyunca birçok kültür ve gelenekte erkek her zaman özne, kadın ise ona bağımlı bir varlık olarak görülmüştür. Sözlük anlamı bir yana, kadın ile ilgili açıklamalar ona yüklenen olumsuz bir algıyı ortaya koymaktadır. Kavrama ilişkin açıklamalarda bu ve benzeri başka açıklamalara rastlanmıştır. Çoğunlukla erkek egemen bir yapısı olan dünyada kadın olarak var olmanın zorluklarından söz edilmektedir. Hatta bazı kaynaklarda “kadın sorunu” gibi bir adlandırma da söz konusudur ama konumuz gereği kadın kavramı ile ilgili bu kadar açıklama yeterli görülmektedir. Ancak bu kadar olumsuz algı varlığına rağmen 1994’te Kültür Bakanlığı’nın İstanbul’da açtığı “Çağlar Boyu Anadolu’da Kadın” sergisi için “Anadolu Kadınının 9000 Yılı” başlıklı çalışmasında Renda, oldukça olumlu bir algı ile karşımıza

çıkılmaktadır. Renda Anadolu kadınının serüvenine bakıldığında hangi uygarlık kesitinde olursa olsun, kadının yaratıcılığı, üretkenliği ve etkinliğinin ortaya çıktığını; bazen yaratıcı ve koruyucu gücüyle bir tanrıça, bazen ülkesine egemen bir yönetici, bazen bir hayırsever yurttaş, sanat koruyucu, öğretmen, iş kadını, yazar, sanatçı ve her zaman aileyi yönlendirici bir anne olduğunu açıklamaktadır (Renda, 1994).

Renda (1994), kadının 9000 yıllık tarihinde yer yer olumsuzluklarla, kendini var etme çabasında bulunmak zorunda kaldığı durumlarla karşılaştığından da söz etmiş. Ancak kadının bugünkü konumundan geçmişe uzandığında, tarih içindeki tüm engellemelere karşın savaş verilmiş kimi kavramlara nasıl sarılması gerektiğinin sergide görülebileceğini de eklemiştir.

O halde her şeye rağmen kadın olmak, kadın varlığını ortaya koymak ve bunu yaparken de gereken güce sahip olmak 9000 yıldır gerçekleştirilebildiğine göre bugün de mümkündür. Bu yüzden tarihe baktığımızda gördüğümüz önemli kadın sanatçıları, bilim insanlarını, politikacıları ve diğerlerini örnek almalıyız. Birileri yapabiliyorsa olabilir demektir. Öte yandan varlığını ortaya koymak, ille de ünlü, göz önünde işler yapmak demek değildir. Kadın günlük yaşam içinde de varlığını ortaya net olarak koymalıdır. Çalışan, anne, eş, kardeş, evlat olarak günlük hayatın sıradan rollerini oynarken kadınlığını önemseyerek ortaya koymak da hiç azımsanacak bir güç değildir. Yeter ki kadın olmanın gücü ve erdemlerinin farkında olunsun, kadın olmanın değeri bilinsin. Çünkü üretmek kadın ya da erkek olmaya değil insan olmaya özgüdür. Ayrıca üretmek/yaratmak, bilim ya da sanatın tekelinde de değildir. Günlük hayatımızda da ne kadar üretken/yaratıcı olursak kültürel yapımız o oranda yüksek değerlere sahip olacak ve bu bilime, sanata ve politikaya da yansiyacaktır. Çünkü sözü edilen alanların hiçbiri diğerinden tam bağımsız değildir. Sanat ne kadar bilimden, politikadan, günlük hayattan besleniyorsa her biri de diğerinden o kadar besleniyordur. Tam da burada sözü geçen ve diğer tüm alanları, kısaca insan yaşamından doğan her alanı içinde barındıran, onlara dair bilgilendirmeyi sağlayan yerler olduğundan yani müzelerden söz etmek yerinde olacaktır.

Müze

Müzeler insana ve doğaya dair her konunun; kültürün, uygarlığın, bilimin, sanatın, tarihin, teknolojinin, etnografyanın ve burada sayılamayan tüm alanların limanıdır. Öyle bir limandır ki insana hem dünün hem bugünün hem de yarının bir arada yaşanabildiği ortamı sunabilir. Bu değerli yerle ilgili birçok tanımlama ve açıklama söz konusudur. Güncel Türkçe Sözlük'te müze, sanat ve bilim eserlerinin veya sanat ve bilime yarayan nesnelerin saklandığı, halka gösterilmek için sergilendiği yer veya yapı olarak tanımlanmaktadır (www.tdk.gov.tr). Kültür Bakanlığı'nın müze tanımı; tarihi eserleri tespit eden, bilimsel yöntemlerle açığa çıkaran, inceleyen, değerlendiren, koruyan, tanıtan, sergileyen, eğitim programları aracılığıyla tarihi eserler konusunda halkı bilinçlendirerek toplumun kültür düzeyini yükseltmeyi amaçlayan eğitim, bilim ve sanat kurumlarıdır (www.kultur.gov.tr). Icom'un 1995'de Hollanda'da toplanan 18. Genel Kurul sonuç bildirgesinin ikinci maddesinde müze tanımı; *"Toplumun ve gelişimin hizmetinde olan, halka açık, insana ve yaşadığı çevreye dair tanıklık eden malzemelerin üzerinde araştırma yapan, toplayan, koruyan, bilgiyi paylaşan ve sonunda inceleme, eğitim ve zevk alma doğrultusunda sergileyen, kar düşüncesinden bağımsız sürekliliği olan bir kurumdur"* şeklinde tanımlamıştır (Atagök vd.,1999, s.6, Akt. Tüzün, 2010). İster klasik, isterse çağdaş anlamda olsun müze; arkeoloji, sanat, kültür, bilim ya da insanı ilgilendiren, insanın yaşamında yer alan her türlü ürünü toplayan, onları koruyan, sergileyen, geçmiş ve gelecek arasında köprü görevi gören eğitim, bilgilendirme ve araştırma imkanları sunan,

kar amacı gütmeyen, bireylerin zevk almasını sağlayan, öğrenmeyi ve yaratıcılığı kolaylaştıran ve sürekliliği olan mekandır (Buyurgan ve Mercin, 2005). Müzenin tanımı ve işlevlerini içeren bu açıklamalar yanında müze fikrinin ortaya çıkışı ile ilgili Şapolyo'nun aktardıkları oldukça ilginç görünmektedir. Müze fikri, ilk defa bilimsel bir amaca hizmet edecek bir saha teşkil etmekten ziyade, insanların güzel sanatlara ruhen bağlı olmalarından doğmuştur. Müze kelimesine ilk çağlarda Ege havzasında büyük bir medeniyet kurmuş Akaların lejandlarında rastlanır. Akaların en büyük tanrıları Zevs'in (Romalılar buna Jüpiter derlerdi) Muses-Müz denilen dokuz tane kızı vardı. Bu kızlardan her biri güzel sanatlardan birini himaye ederdi. Müzler Pindus dağında otururlardı. Müzler daha sonra Olimp'in yamaçlarında Parnasos'a gelerek yerleşti. Müzler bu tepede onlara tahsis edilmiş binada (müze) barınırlardı (Şapolyo, 1936, s.8-10, Akt. Buyurgan ve Mercin, 2010). Şapolyo'nun bu açıklamalarında müze fikrinin doğuşunda müze ve kadın kavramlarının yan yana olduğunu görmek etkileyicidir. Dolayısıyla içinde bulunduğumuz yüzyılda kurulmaya başlanan kadın müzelerinin neredeyse o günlere dayandığı bile söylenebilir.

Tanımlamalarda dikkat çeken ortak noktalardan biri, insana ait ürünlerin/eserlerin sergilenmesinden söz edilmesidir. Kadın tanımlamalarında da onun üretkenliğinden söz edildiğini hatırladığımızda neden üretken yapısı olan kadının kendine özgü bir müzesi olmasın diye düşünülebilmektedir. Kadın, tarih boyunca düşünsel, sanatsal ya da başka biçimlerde üretkenliğini ortaya koymuştur. Tarih, sanat, bilim ve etnografya gibi farklı müzelere baktığımızda kadına dair birçok ürün görebilmemiz de bunun bir kanıtıdır. Burada önemli başka bir konu ise müzelere kadın elinin değmiş olmasıdır. Müzelerin kuruluşunda, sergileme düzeninde, eser seçiminde kadın eline, düşüncesine, estetik beğenisine rastlanır. Dolayısıyla kadının müzelerin varlığı konusunda doğrudan ya da dolaylı olarak emeğinin olduğu görülür. O halde neden kendi adına, kendi emeğinin ürünü olan eserlerin yer aldığı bir müze olmasın? Dünyada ve ülkemizde bu ya da benzer düşünceyle kadın müzeleri kurulmuştur. Bir kadın müzeleri organizasyonu olan Network Of Woman's Museums'un 2012 yılı verilerine göre tüm dünyada 53 kadın müzesi kurulduğu, 45'inin de kurulma aşamasında olduğu görülmektedir. Türkiye'ye bakıldığında, ilk kadın müzesi olarak Leyla Gencer Evi, henüz sanal ortamda varlığını sürdüren ilk kent kadın müzesi İstanbul Kadın Müzesi ve İzmir Konak Belediyesi'nin açtığı Kadın Müzesi vardır. Ayrıca Ankara Kazan'da kurulma aşamasında olan Satı Kadın Müzesi bilinmektedir. İlginç olan bir ayrıntı, dünya kadın müzesi organizasyonunda Türkiye'deki müzelerin isimlerinin geçmemesidir. Bu durumun Türkiye'deki müzelerin çok yeni olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Kadın Müzesi

İstanbul Kadın Müzesi'nin koordinatörü olan Meral Akkent'in kadın müzesi ile ilgili araştırmaları bu konuya ışık tutmaktadır. Dünyada 1950'lerden başlayarak 2009 sonlarına kadar uzanan 51 kadın müzesinin yer aldığı bir kadın müzesi tarihi vardır. 2009 sonlarında yedi yeni müze daha kurulma aşamasında bulunmaktadır. Kadın müzelerinin varlığı “Neden bir kadın müzesine gerek var?, Erkeklerin girmesi yasak mı olacak?, Bu müzede kadınlar mı sergilenecek?” gibi ender olarak merak, ama çoğunlukla karşıt olma, küçümseme, alay etme gibi tavırları içeren soruları da beraberinde getirmektedir. Birçok kadın müzesi şu anda ikinci ya da üçüncü nesil kadın tarafından yönetilse de kurucularının karşılaştığı önyargılar ile şimdiki yöneticilerinin cevaplamak zorunda kaldığı önyargılar arasında fazla bir fark bulunmuyor.

Neden bir kadın müzesine gerek olduğunu, bir kez daha açıklamak gerekirse üç kavram kullanılabilir: ihtiyaç, mecburiyet, özgürlük.

İhtiyaç, çünkü 1970'lerdeki feminist kadın hareketi, kadın araştırmalarında disiplinler arası çalışmalar yolunu açmıştır. Bu ortamda kadın müzeleri fikri de gelişmeye başlamıştır. Kadın müzeleri, disiplinler arası çalışma sonuçlarının daha geniş çevrelerle, kamuyla paylaşılacağı bir yer olabilirdi ve oldular.

Mecburiyet, çünkü feminist kadın hareketinin tartışma konuları, geleneksel müzelerde kadınların kendilerini bulamadıkları gerçeğini ortaya çıkarmıştır. Öyleyse kadının özne olacağı bir mekânın yaratılması gereklidir.

Özgürlük, çünkü kadın hareketinin devinimi yeni vizyonları, yaratıcı enerjiyi, yeni projeleri de beraberinde getirerek çeşitliliğin dayanılmaz çekiciliğine giden geniş yolu açmıştır.

Kadın müzeleri, geleneksel müzelerin içeriğini zenginleştirdi, tarihe, sanata yeni açılardan bakmayı talep ederek bu konuya özendirmiştir. Şartların zorlamasıyla ya da tercih nedeniyle mobil müze, mekânsız müze, sanal müzeler gibi alternatif tasarımlarla müze alanına yeni soluk getirmiştir (Akkent, 2009).

Kadın tarihini unutturmamak, belgelemek ve gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla kurulan kadın müzeleri, kadına ve kadınların eserlerine dair birçok şeyi barındırır. Kadın müzelerinin gelişimi 1950'li yıllarda başlar. İlk kadın müzesi Avustralya'da açılır. Ardından sırasıyla Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Almanya'da kadın müzelerine yenileri eklenir. Zamanla kadın tarihini kadın bakış açısıyla tanımlamak, kadınların kendilerini, kendi anladıkları şekilde ifade etmeleri gibi konularla zenginleşerek, etnolojik, arkeolojik, tarihsel, politik içerikli kadın müzeleri de kurulduğunu görülür. İlk kadın müzesi 1981 yılında, Marianne Pitzen ve bir grup arkadaşı tarafından Bonn'da kurulur. Daha önce bir süpermarketin bulunduğu yerde kurulan ilk kadın müzesi, kadınların kültür tarihi ile kadın sanatçıların güncel eserlerini bir araya getirir. Müzikten edebiyata, seramikten sinemaya, heykele, resme, fotoğrafa kadar sanatın her dalında yer alan kadınların sergileri, etkinlikleri, zengin bir arşiv bölümü, ödül kazanan kadın sanatçıların eserlerinin sergilenmesi, mesleki eğitimler, hediyelik eşya satış mağazası, mini kafeler, kadın yazarlara ait kitapların bulunduğu bir kütüphane, çocuklara yönelik atölyeler ve hafta sonu kursları ve etkinliklerini içeren geniş kapsamlı bir mekân oluşturulur. 2008'de ise İran gibi kadınların çok zorlu şartlar altında yaşadıkları bir ülkeye yine Almanya'daki kadınların desteği ve danışmanlığında Tahran Kadın Müzesi kazandırılır. Sergilerinin kapsamı da Doğu İranlı kadınların yaptıkları müziği sergilemektir. İran'daki kadınların müzik yapması ne ilginçtir ki yasaktır. Dünyanın diğer bir ucunda merkezi San Francisco'da bulunan Uluslararası Kadın Müzesi, 2008 Mart-Aralık döneminde Masum Momaya küratörlüğünde "Kadın, Güç ve Politikalar" konulu küresel bir online sergi açar ve sergiye Türkiye'den de İmren Tüzün adlı sanatçımız katılır. Kısacası kadın müzesi kavramı dünyada gittikçe gelişmekte ve kadın dayanışmasına son derece önemli katkılar sağlayan çalışmalara imza atılmaktadır. Hatta Afrika Senegal'in başkenti Dakar'da bulunan Goree Adası'nda da Afrika Görsel İşitsel İletişim Birliği tarafından, kadın haklarını koruması açısından dünya kültüründe önemli bir yeri olan Henriette Bathily'nin adına bir Kadın Müzesi kurulur. Afrika'da bu müze ilk ve tektir. 1777'de inşa edilmiş olan bina yeniden düzenlenir ve müze olarak açılışı 17 Haziran 1994'te yapılır (Onart, 2010).

Dünyadaki kadın müzelerinin ortaya çıkışı ile ilgili olarak Akkent bir röportajında şu bilgileri verir: İlk kadın müzesi 1927'de Almanya'da Bremen'de kurulmuştur. Bu müze, Paula Modersohn

Becker adına bir hayranı tarafından kurulmuş olan bir müzedir ve 1929’da ikinci müze açılır. Bu, ABD’de kadın pilotlar tarafından kurulan müzedir. Bir erkek alanını işgal eden kadın pilotlar, bu alanda varlıklarını ilan etmek isteyerek uluslararası kadın pilotlar müzesini kurarlar. 1950’lerde, önemli kişilerin biyografilerinin sergilendiği mekânlarda sadece erkek biyografilerinin olmasına tepki olarak önce Avustralya’da ardından ABD’de, kadın müzesi tarihinin ilk mütevazı örnekleri olarak tanımlanabilecek “Kadın Anı Salonları” açılır. 1973’teyse “Cowboy” var ama “Cowgirl” de var’ demek için Teksas’ta dişi kovboylar tarihi belgelenerek bir müze yaratılır.

1980’lerde sekiz kadın müzesi kazanılır ve “İkinci Kadın Hareketi”nin etkisiyle 2000’leri de kapsayacak olan süreçte kadın müzelerinin sayısı artarak ve çeşitlenir. Kadın Müzesi adını ilk kullanan müze, 1980’de Bonn’da kurulan müzedir. Bonn, o zaman Batı Almanya’nın başkentidir ve orada bulunan boş bir alışveriş merkezinin yıkılması ve oraya bir otopark yapılması planlanırken bir grup feminist sanatçı kadın burayı işgal ederek “Biz burayı kadın müzesi yapacağız.” der ve yaparlar. En sevilen kadın müzesi örneklerinden biri 2009’da açılan Kız Müzesi’dir. Bu sanal bir müzedir ve dünyadaki kız çocuk kültürünü araştırmaktadır. Müzeyi kuranlar da sitede kendilerini tanıtırken çocukluk fotoğraflarını kullanırlar. Tüm dünyada kız çocuk nasıl yetiştiriliyor, sanatta kız çocuk nasıl görülüyor, hangi temsillerle nasıl bir mesaj verilmek isteniyor gibi sorulara cevaplar aramaktadırlar (Akkent, 2012).

Meral Akkent, İstanbul Kadın Müzesi’nin kuruluş amacını “kadın tarihinin önemini ve değerini görünür kılmak” olarak açıklamaktadır. Ayrıca açıklamalarında “her dönemdeki ve her kültür grubundaki kadın seslerinin yer aldığı, kadın tarihindeki her katkının ayırım yapılmadan onurlandırıldığı ve bugünkü yaşamımızdaki etkileri nedeniyle, geçmişteki her kadın çabasının özenle ve eşdeğerde hatırlandığı bir Türkiye kadın tarihi hedefliyoruz” demektedir (Akkent, 2012). İzmir Konak Kadın Müzesi’nin hazırlıkları sırasında Belediye Başkanı Dr. Hakan Tartan Ağustos 2012’de kuruluş amacını açıklarken, “kadın müzesinin ana fikrinin kadınların sosyal yaşamda etkin olması, kültürel aktiviteye katılması, başarılarını ortaya koyması ve sanata teşvik edilmesi olarak belirlendiğinin altını çizmiş, temasının da kadın ve politika olacağını” belirtmiştir (www.konak.bel.tr).

Dünyada ve Türkiye’deki kadın müzelerinin varlık nedenlerine bakıldığında, birbirinden çok farklı olmadıkları görülmektedir. Ayrıca yer yer müzelerin sergilerinde yalnızca ünlü olmuş eserlerin/ ürünlerin yer almadığı, günlük hayatın sıradan ürünlerine de yer verildiği anlamı da çıkarılabilir. Bu konuda ışık tutacak açıklamalar 2000 yılında Tarih Vakfı Kongresi’nde sunum yapan Pomian’dan gelmektedir. Gündelik, sıradan nesnelere doğan ilgi özellikle yerel tarihi, bölgesel ve/veya profesyonel toplulukların tarihini ve genelde belirli bir yer, bölge ya da insan toplulukları ile doğrudan ilintili bazı alışkanlıkların ve adetlerin tarihini yansıtan müzeler de hızla yaygınlaşmaktadır. Bu müzeler artık nerelerde kullanıldığı bilinmeyen güzel örnekler yerine endüstride, tarımda, ulaşımda etkin biçimde kullanılmış aletleri ve makineleri, ev işlerinde kullanılmış gereçleri, sıradan insanların kullandığı mobilyaları, giysileri ve ticari reklamları, siyasi afişleri, hatta tanınmamış insanların fotoğraflarını sergilemektedirler. Bu nesnelere şimdi toplanarak müzelerde korunmaktadır, ancak bu henüz bir yeniliktir. Elli yıl önce böyle nesnelere sadece çevrelerindeki kaçık gözüyle baktığı birkaç koleksiyoncunun ilgisini çekerken, bugün bu tip malzemeyi toplayan müzeler geleceğin tarihçileri için birer görüntü ve nesnelere arşivi, gerçek birer kaynak hazinesi olacaktır.

Bu gelişime örnek olarak Kuzey Fransa’nın Picardie yöresinde küçük bir kasaba olan Peronne’da 1992’de açılan ve Historial gibi çok ilginç bir isim taşıyan müzeden söz edilebilir. Ancak

bu savaş müzesinde büyük kumandanlardan bahsedilmemektedir. Historial’de sergi alanının zeminine kazılan siperlerde sergilenen nesnelere adsız kahramanlar olan sıradan askerlere aittir (Pomian, 2000).

Aynı kongrede sunum yapan Merriman ise günümüz toplumlarının müzeler ve koleksiyonlara ulaşmalarının önemli olduğunu belirtirken, bunun sağlanmasında azınlık gruplarına ilişkin sergilemelere daha çok yer verilmesinin önemli bir etken olacağını açıklamaktadır. Bu açıklamayı yaparken azınlık grupları içinde kadınları sayması ise ilginç bir ayrıntıdır. Merriman “geleneksel olarak müzelerin dışına itilen azınlık grupları (kadınlar, yerli halk, diğer etnik gruplar, işçi kesimi vb) giderek daha yoğun biçimde seslerini duyurmak ve geçmişlerini ifade etmek istiyorlar” derken bu gruplara ilişkin sergilemelerin müzelerde daha çok yer almasının onları müzelere daha çok çekeceğini anlatmaya çalışmaktadır (Merriman, 2000).

Kadın müzelerinin kurulması ile ilgili olarak yukarıda belirtilen nedenler bu çalışma için önemli bir itici güç oluşturmaktadır. Ayrıca yeni müzecilik anlayışında, özellikle günlük hayattan isimsiz kahramanlara ait eserlerin/ürünlerin de sergilenmeye değer olduğu düşüncesi, çağdaş drama derneği ev kadınları ile yapılan kadın müzesi konulu çalışmanın önemli bir gerekçesidir.

Çalışmanın Amacı

Çalışmada, kadın eli değen, gerek üretmek için gerekse kullanmak için kadın elinin değdiği her eserin/ürünün sergilenmeye değer olduğu fikrinden yola çıkılmıştır. Bu itici güç ve gerekçeden hareketle kadınların eli değen; gerek üretmek için gerekse kullanmak için elinin değdiği her eserin/ürünün sergilenmeye değer olduğundan yola çıkılmıştır. Böylece Ankara’da yaşayan bir grup ev kadını ile Ankara’da bir Kadın Müzesi açılması için neler yapılabileceği ile ilgili ön çalışma planlanmıştır. Bu ön çalışmanın temel hedefi; bir kadın müzesi kurma fikrine kadınların nasıl bakacağını ve bunun gerekliliğine inanıp inanmadıklarını belirlemek, inanıyorlarsa nasıl bir katkı sunabileceklerini açığa çıkarmak ve bu çabaya ilişkin olarak kadınları harekete geçmeyi sağlamaktır.

Yöntem

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Durum çalışmasının temel özelliğini bir ya da bir kaç durumun derinliğine araştırılması oluşturur (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.77). Yaratıcı drama ile kadın müzesi oluşturmaya ilişkin etkenler bütüncül bir yaklaşımla araştırılmış ve ilgili durumların kadınları nasıl etkilediği üzerine odaklanılmıştır. Çalışma verilerinin toplanmasında; tartışma, resim, mektup, doğaçlama, oturum sonu değerlendirmeleri gibi atölye sürecine ve ürününe dayalı çok çeşitli veri toplama aracından yararlanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılarak katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılarla çalışma desteklenmiştir.

Grup

Uygulamalara katılan kadın grubu 26 kişiden oluşmaktadır. Katılımcıların yaşları 20 ile 60 arasında değişmektedir. Katılımcıların bir kısmı çeşitli işlerde çalışıp emekli olmuş kadınlar olmakla birlikte çoğunluğu hiç çalışmayan ev kadınlarıdır. Gruptaki 4-5 kişi, “ev kadınları ile yaratıcı drama” projesinin başlangıcından beri çalışmalara katılan, büyük çoğunluğu ise aradaki yıllarda katılanlardan oluşmakta olup 1 kişi bu dönem gruba yeni katılmıştır.

Uygulama

Sözü edilen grupla Bahar-2013 döneminde gerçekleştirilen çalışmalarının konusu “kadın eli değmek” ve “kadın eli değen müze” dir. Önce deyimleşmiş sözcük öbeğinin incelenmesiyle başlayan etkinlikler, “Kadın eli değen bir müze olabilir mi?” sorusuna ilişkin etkinlikler ve tartışmalardan oluşmaktadır.

Bu çalışmanın ana başlığı “Kadın Müzesi”, alt başlığı ise “Kadın Eli Değen Müze”dir. Konu ele alınırken “kadın eli değmek” deyimleşmiş sözcük öbeğinden yola çıkılmıştır. Çalışmanın iki oturumu Ankara Etnoğrafya Müzesi ve Çelgelhan Rahmi Koç Müzesi’nde, on oturumu atölyede olmak üzere toplam 12 oturumda gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sonunda kadının eli değen ürünlerin nerede, nasıl sergileneneceği ile ilgili öneriler ortaya çıkmıştır.

Birinci oturumda, yaratıcı dramının doğası gereği grupla tanışma, isim öğrenme ve gruba ısınma etkinlikleri gerçekleştirilmiştir.

İkinci oturumda katılımcıların çeşitli dergi ve gazetelerden bularak getirdikleri kadın eli fotoğrafları ile çalışılmıştır. Bu el fotoğrafları incelenmiş ve üzerine konuşulmuştur. Konuşma konusu öncelikle neden bu fotoğrafın seçilip getirildiği, ardından bu elin kime ait olabileceği, bu el ile hangi işlerin yapılıyor olabileceği gibi konulardan oluşmuştur. Daha sonra ellerin bir araya getirildiği kolaj oluşturulmuş ve kolajlar sergilenmiştir. Bu sergi müzede “kadın” ile ilgili araştırma yapan uzmanlar gibi dolaşmış, bunun ardından da müze gezisi ile ilgili doğaçlamalar yapılmıştır. Doğaçlama konuları müze gezisini anlatan televizyon programı ve bu müzeyi tanıtan reklam filmi olmuştur. En sonda tüm etkinliklerin çağrıştırdığına göre kadın eli değen bir işin resmi yapılmış ve resimler incelenerek çalışma sonlandırılmıştır.

Üçüncü oturuma bu resimlerle başlanmış, resimler incelenmiş ve iş gruplarına (kadının yaptığı) ayrılmıştır. Önce ‘evde’ ve ‘dışarda’ yapılan işler olarak iki grup ortaya çıkmış ancak evde de mutfakta yapılan işlerin ağırlıkta olduğu görüldüğünden ‘mutfakta yapılan iş, evin diğer bölümlerinde yapılan iş, dışarda yapılan iş’ olarak üç grupta karar kılınmıştır. Sürekli üzerinde çalışılacak olan bu işlerle ilgili iletişimde kolaylık sağlamak için de mutfak-ev-sokak olarak kısaltma isimlendirilmiştir. Daha sonra mutfak-ev-sokak konularında doğaçlamalar yapılarak konu ayrıntılandırılmıştır.

Dördüncü oturum Ankara Etnoğrafya Müzesi’nde gerçekleştirilmiştir. Müzede önce ortama ısınma ile ilgili ara-bul, rol içinde gezme gibi etkinlikler yapılmıştır. Daha sonra önceki oturumda ortaya çıkarılan mutfak-ev-sokak konuları ile ilgili çalışmaya geçilmiştir. Küçük gruplara ayrılarak “kadın” konusunda araştırma yapan uzmanlar rolünde mutfak-ev-sokak ile ilgili gezilmiştir. Bu rolde gezdikten sonra aynı gruplarda Etnoğrafya Müzesi’nin tanıtımını aynı konular kapsamında ele alan reklam filmi doğaçlaması hazırlanarak çalışma sonlandırılmıştır.

Beşinci oturuma müzede yapılan doğaçlamaların yinelenmesi ile başlanmıştır. Doğaçlamalar yeniden ele alınmış, ayrıntılandırılarak değerlendirilmiştir. Ardından gerçek (aileden, işinden, komşudan) bir çocuğa mektup yazılarak müze çalışmasının değerlendirmesi yapılmıştır. Sonraki çalışmada herkes kendi elinin kalıbını çıkararak dilediğince süslemiş ve sınıfta asılı iplere mandallarla asılarak sergilenmiştir. Daha sonra “eğer bir kadın müzesi kurulsaydı orada kendime ya da ailemden bir kadına ait ne olmasını isterdim” diye düşünülmüş ve herkes eserini belirledikten sonra bireysel doğaçlama yapılmıştır. Lider müzenin kuruluşunda görevli kişiyi oynamış ve herkes kendi eserinin müzede sergilenmesi için onu ikna etmeye çalışmıştır. Günün sonunda müzeye dair etkinlikler tartışılmış, bir kadın müzesi kurma fikri üzerinde sohbet edilmiştir.

Altıncı oturuma beden devinimleri ile başlanmıştır. Ardından herkes kendi ismini bir kağıda büyük harflerle yazarak çevresini süslemiş ve sınıfta belirlenen duvarda sergilemiştir. Duvardaki isimler dünyaca ünlü bir insana ait gibi düşünölmüş, herkes sırayla gelip bir diğerini tanıtmıştır. Dünyaca ünlü bu isimdeki kişinin adı, ne yapmaktan hoşlandığı, neler ürettiği gibi bilgiler aktarılmıştır. Daha sonra bir önceki hafta düşünölen, müzede sergilenmesi istenen nesnelere varmış gibi düşünölerek salonda bir müze ortamı oluşturmaya çalışılmıştır. Gezilen müzeden de esinlenerek vitrinmiş gibi ortamlar hazırlanmış ve eserin künyesi yanına konmuştur. Sergi tamamlandığında müze gezilmiştir. Gezinin sonunda etkinlikler ve “kadın müzesi / kadın eli değen müze” fikri tartışılmıştır.

Yedinci oturumda ağırlıklı olarak oyunlar oynanmıştır. Tekerlemeli ve yarışmalı oyunlarda sözcük tamamlama ve atasözü bulma gibi etkinlikler yer almıştır. Seçilen oyunlarda hızlı karar verme, problem durumunda pratik çözüm üretme gibi hedefler ön planda tutulmuştur.

Sekizinci hafta Rahmi Koç Müzesi’ne gidilmiştir. Rahmi Koç Müzesi’nde de Etnografya Müzesi’nde olduğu gibi her alanda etkinlik yapmaya özen gösterilmiştir. Bunun nedeni de bir müzenin her köşesi hakkında fikir sahibi olmaya çalışmaktır. Rahmi Koç Müzesi’nin üst katında küçük gruplara ayrılarak her grubun kendi belirlediği (kadın eli değdiği düşünölen) bir eser ve yine kendi belirlediği arama yöntemiyle ilgili olarak ara-bul etkinliği gerçekleştirilmiştir. Orta katta rol içinde gezmelerin ardından Vehbi Koç Mağazasında ikili gruplarla (biri herhangi bir kadın diğerine de Vehbi Koç olmak üzere) alışveriş doğaçlaması yapılmıştır. En alt kattaki tarım aletlerinin olduğu bölümde de tarım aletlerini kullanan bir kadına ilişkin küçük grup doğaçlamaları yapılmıştır. Her üç katta çalışıldıktan sonra “eğer Rahmi Koç bize sponsorluk yapsaydı buradaki eserleri kadın müzemiz için verseydi hangi eserleri isterdik, müzemizi nerede kurardık” sorularından hareketle sohbet edilmiştir. Sohbetin sonunda kadın eli değen her eseri (biblo, kadın ve çocuk kıyafeti, kız çocuğu oyuncakları, vb.) alıp Rahmi Koç’un da uygun göreceği iki mekandan birinde müzemizin açılmasına karar verilmiştir. Birinci mekan içinde bulunulan Çengel Han, ikincisi de Cebeci Hamamönü’ndeki konaklardan biri olarak düşünölmüştür. Bu dileğimizle ilgili Rahmi Koç’a mektup yazmak üzere çalışma sonlandırılarak vedalaşılmıştır.

Dokuzuncu oturuma uyum etkinlikleri ile başlanmıştır. Uyum çalışmalarından olan el ile ayna uygulamasının son pozisyonundan doğaçlamaya geçilmiştir. İçinde bulunulan pozisyona göre çağrışımla yer-zaman-rol belirlenip doğaçlama yapılmıştır. Daha sonra bir önceki hafta Rahmi Koç’a yazılması istenen mektuplar okunmuştur. Mektuplar dinlenip üstüne sohbet edilerek kurulması düşünölen kadın müzesi üzerine sohbet edilmiştir.

Onuncu oturumda etkinlikler basit maske yapımı üzerine kurulmuştur. Aydınger kağıtlarıyla herkes maskesini yapıp süslemiştir. En sonda bu maskeler ve ifade ettikleri üzerine tartışılmıştır.

On birinci oturumda bugüne kadar yapılan el, isim ve maske süslemeleri herkese dağıtılmış ve herkes kendi etkinlikleri ile ilgili düşüncelerini küçük kağıtlara yazmıştır. Ardından tüm eserler sergilenerek müze ortamı yaratılmaya çalışılmıştır. Hep birlikte müze gezilmiş ve herkesin eseri ile ilgili duygu ve düşünceleri okunmuştur.

On ikinci oturumda tüm oturumlardan seçilen bazı oyunlar oynanmış, etkinlikler tekrarlanmıştır. Daha sona tüm süreç boyunca yapılan “kadın eli değmek”, “benim elim, ismim, maskem”, “müze”, “kadın müzesi”, “bizim müzemiz” gibi kavramlar bağlamında değerlendirme yapılmıştır. Süreç içindeki kendi duruşları, yapılan etkinlikler, ortaya çıkarılanlar gibi konularla ilgili duygu ve düşünceler paylaşılarak çalışmalar şimdilik sonlandırılmıştır.

Çağdaş Drama Derneği Ev Kadınları Grubu ile yapılan bu çalışmanın sonunda kurulması öngörülen müze ile ilgili geliştirilmeye açık olan temel bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo1. Kurulması Öngörülen Müze Bilgileri

Adı	Ankara Kadın Müzesi / ÇDD Kadın Müzesi / Ev Kadınları Müzesi
Konusu	Üretmek ya da kullanmak üzere ‘kadın eli değen’ her şeyi sergilemek
Kurulacağı Yer	Çengel Han (Şu anda Rahmi Koç Müzesi’nin olduğu bina) ya da Hamamönü’ndeki konaklardan biri
Sergileme Biçimi	Sürekli Sergi – Geçici Sergi
Sürekli Sergide yer alacak ürünler	Kadınlara ait olan ve onlar için özellikle manevi değeri olan ürünler
Geçici Sergide yer alacak ürünler	El emeği kurslarında üretilen ürünler
Etkinlikler	Haftada bir gün ‘Türk Kahvesi’ günü, El emeği kursları Üç ayda bir el emeği sergisi ve sergide canlı Türk müziği sunumu

Sonuç ve Öneriler

12 haftalık çalışmaya katılan ev kadınları, özellikle son oturumda olmak üzere, ara değerlendirmelerde, etkinliklerden memnun kaldıklarını, müzelere farklı bir açıdan bakma fırsatı bulduklarını, bir kadın müzesi açılmasının Ankara için kazanç olacağını, böyle bir müzenin kuruluş aşamasında ellerinden gelen her türlü işi yapmaktan keyif duyacaklarını dile getirmişlerdir. Bir kadın müzesi kurma fikrinin kendilerini heyecanlandığını da ifade etmişlerdir. Ayrıca yalnızca ünlü ve topluma mal olmuş kadınlara ait ürünlerin değil, “hiçbir şey üretmeyen” ev kadınlarına ait bir bulaşık eldivenin bile orada sergilenmeye değer olduğunu düşünmenin de güzel bir hayal olduğunu açıklamışlardır.

Ev kadınları, kadın müzesi kurma fikrinin heyecanının yanı sıra müze ve müzecilik konularında öğrenilmesi gereken önemli bilgiler olduğunu fark ettiklerini dile getirmişlerdir. Tam da bu noktada çalışmanın sınırlılıkları öne çıkmaktadır. Özellikle sergilenen eserler günlük hayattan el emeğine dayalı ürünlerle sınırlıdır. Oysa kadının sanatsal ya da bilimsel değere sahip çok çeşitli ürünleri söz konusudur ya da liderliği ve/veya başka belirgin özellikleriyle ismini tarihe yazdırmış kadınlar vardır. Diğer bir sınırlılık ise müzeoloji alanından bir uzman ile iletişime geçilmemiş, tartışma ya da herhangi bir etkinlik yapılmamıştır. Çalışmanın temel amacı, ev kadınlarının konuya bakış açısını ortaya koymak olduğundan bu iş sonraki aşamaya bırakılmıştır. Yalnızca el emeğine dayalı ürünler değil, yukarıda sözü edilen alanlarla ilgili eser ve bilgilerin araştırılacağı, bunu yaparken de müzeologların projede yer alacağı yeni çalışmalar başlangıç niteliğindeki bu çalışmayı zenginleştirecektir. Çalışma bu biçimiyle ev kadınlarının kadın müzesi kurma fikrine bakışını ortaya koymuş, günlük hayatın sıradan ürünlerinin sergilenebileceği bir müze kurma fikrinin heyecanını açığa çıkarmıştır. Bundan

sonra ise müzeologlarla işbirliği yaparak hangi eserlerin ne şekilde toplanacağı, nasıl bir koleksiyon oluşturulacağı, hangi ortamda nasıl sergileneceği, sergileme düzeninin sürekli ya da geçici oluşunun organizasyonu ve diğer tüm konularla ilgili yeni çalışmalar yapılmalıdır.

Buraya kadar neredeyse hiç erkeklerden söz edilmemiştir. Ancak yapılacak yeni çalışmalarda kesinlikle erkeklerin de içinde olacağı projeler üretilmelidir. Çünkü doğanın yapısı gereği bir konuyu anlamak için kesinlikle karşıtını da anlamak gerekmektedir. Dolayısıyla ‘kadın’ deniliyorsa ‘erkek’ de denmelidir ki kadın daha iyi anlaşılabilir.

Kaynakça

- Akkent, M. (2009).“Dünyadaki sosyal değişimlerin aynası-Kadın Müzeleri”. Değişim ve Güçlenme - Uluslararası Multidisipliner Kadın Kongresi, Kadın ve Kültür seksiyonunda sunulan metin, *İzmir*. www.bianet.org
- Akkent, M. (2012). www.istanbulkadınmuzesi.org
- Akkent, M. (2012). “hayalimiz bir kadın kültür-adası oluşturmak”. www.aksam.com.tr/ haber/ röportaj: Aslı Öktener.
- Bayram, S. (2011). “Tarih Boyunca Kadın ve Türk Edebiyatında Değişen Kadın İmgesi”.
- Buyurgan, S., ve Mercin, L. (2005) (Edt. Vedat Özsoy). Görsel Sanatlar Eğitiminde Müze Eğitimi ve Uygulamaları. Görsel Sanatlar Eğitimi Derneği Yayınları-2. Ankara, s. 31.
- Buyurgan, S., ve Mercin, L.(2005) (Edt. Vedat Özsoy). Görsel Sanatlar Eğitiminde Müze Eğitimi ve Uygulamaları. Görsel Sanatlar Eğitimi Derneği Yayınları-2. Ankara, s. 29.
- Ercan, B.(2011). “Tarihten Günümüze Kadın Olmak Üzerine...”<http://www.ajanstabloid.com/haber>
- Merriman, N. (2000). *Müzeler Koleksiyonlar İçin mi, İnsanlar İçin mi? İngiltere’de Müzelere Ulaşmada Artan Olanaklar Üzerine Son Gelişmeler*. Müzecilikte Yeni Yaklaşımlar. (yayına hazırlayan, Zeynel Abidin Kızılyaprak). Üçüncü Uluslararası Tarih Kongresi. İstanbul, s. 69-81.
- Onart, A. (2010). Kadın Müzesi. www.on-art.net
- Pomian, K.(2000). Çağdaş Tarih Yazımı ve Çağdaş Müzeler. Müzecilikte Yeni Yaklaşımlar. (yayına hazırlayan, Zeynel Abidin Kızılyaprak). Üçüncü Uluslararası Tarih Kongresi. İstanbul, s. 15-29.
- Renda, G. (1994). “Anadolu Kadınının 9000 Yılı”. Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü “Çağlar Boyu Anadolu’da Kadın” Sergisi, İstanbul.
- Tüzün, A.B. (2010). Modern Müze İşletmeciliği. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı. Yüksek lisans Tezi. Adana, s. 5.
- www.tdk.gov.tr/Güncel Türkçe Sözlük
- www.koprudergisi.com, sayı 113, yayın no: 1096.
- www.turkcebilgi.com/ansiklopedi
- www.kultur.gov.tr
- www.konak.bel.tr/haberler

EKLER*Ek 1: Etnografya müzesi'nden görüntüler**Ek 2: Eli işleyen, adı ve birçok rolü/maskesi olan kadına ait görüntüler*

Ek 3: Çalışma grubundaki kadınların kurulacak müzede sergilenmesini istedikleri eşyaları ve sergilenmesini isteme nedenleri çizelgesi

ÜRÜN	KİME AİT OLDUĞU	SERGİLENME NEDENİ
Kahve tavası	Katılımcının dedesinin	Dedesini hatırlattığı için
Bileklik	Kendisinin	Manevi değeri olduğu için
Alyans	Kendisinin	Sevdiği kişi tarafından takıldığı ve nişan, düğün gibi güzel günleri simgelediği için
Bakır çaydanlık	Katılımcının anneanesinin	Manevi değeri olduğu için
Gümüş kemer	Kendisinin	Evlenmeden önce kayınpederinden aldığı ilk hediye olduğu için
Bulaşık eldiveni	Kendisinin	Oldukça hassas olan ellerini dış etkenlerden koruduğu ve ikinci eli gibi olduğu için
Bebek hırkası	Katılımcının yeğenlerinin	Uzun zamandır bebeği olmayan yakınlarının ikizlerine, uzun zamandır yapmadığı örgüyü yaptığı için
Gaz lambası (fener)	Katılımcının babaannesinin annesinin	Kurtuluş Savaşı zamanında babaannesinin annesi ve diğer kadınların akşamları askerler için çorap, iç fanilası örerken kullandıkları lamba olduğu için
Resimler	Kendisinin	Resimlerini başka insanlarla paylaşmak istediği için
Saat	Kendisinin	Kayınvalideden gelene takılarak ailenin yeni kuşaklarına geçen, tarihi ve manevi değeri olan bu saatin müzede daha iyi değerlendirileceği için
Yatak örtüsü	Kendisinin	Annenen kızı verilerek ailenin yeni kuşaklarına aktarılan manevi değeri olan bir örtü olduğu için
İkili bademli yüzük	Kendisinin	Manevi değeri olduğu için

Ek 4: Rahmi Koç Müzesi ve Rahmi Koç'a yazılan mektuplardan örnekler

16.5.2013
AYNUR

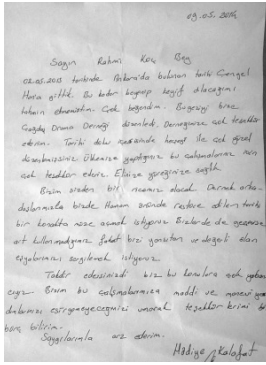
Sayın Rahmi Koç,
Ben Çağdaş Drama Deneği "Ev Kadınları Grubu" nun bir katılımcısıyım.
"Ev Kadınları Grubunun bir kadını -
çizimim. Bu dönem "Kadın Eli
Değmiş" konulu bir program yapı-
lıyoruz. Bu program çerçevesinde
müze gezileri ve çalışmalarını yapı-
yoruz. Bu çalışmalar esnasında
dedik ki niye biz bir kadın müze-
si kurmuyoruz? Ankarada bir kadın
müzesi kurmak için çalışmalar başla-
dık. Bu konuda sizin müzenizi de
gezdik ve gördük ki kadın eli değmiş
birçok materyal var. Sizin de kadın
konusunda ne kadar çok duyarlı olduğunuzu
fark ettik. Bizim oluşturacağımız bu müzeye
materyal temini konusunda sizden yardım
bekliyoruz. Sizin bu yardımı bizden esirgemeyeceğimizi
eminiz.
Şimdiden teşekkür ediyoruz.
Sevim Ateş

Sayın Rahmi Koç,

Ben Çağdaş Drama Deneği "Ev Kadınları Grubu" nun bir katılımcısıyım. Bu dönem "Kadın Eli Değmiş" konulu bir program çalışıyoruz. Bu program çerçevesinde müze gezileri ve çalışmalarını yapıyoruz. Bu çalışmalar esnasında dedik ki "niye biz bir kadın müzesi kurmuyoruz". Ankara'da bir Kadın Müzesi kurmak için çalışmalara başladık. Bu çerçevede sizin müzenizi ide gezdik ve gördük ki kadın eli değmiş birçok materyal var. Sizin de kadın konusunda ne kadar çok duyarlı olduğunuzu farkettilik. Bizim oluşturacağımız bu müzeye materyal temini konusunda sizden yardım bekliyoruz. Sizin bu yardımı bizden esirgemeyeceğimizi eminiz.

Şimdiden teşekkür ediyoruz.

Sevim Ateş.

Sayın Rahmi Koç Bey,

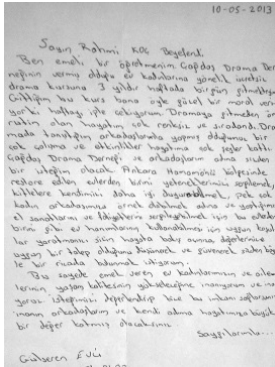
02.05.2013 tarihinde Ankara'da bulunan tarihi Çengel Han'a gittik. Bu kadar beğenip keyif alacağımı tahmin etmemiştim. Çok beğendim. Bu gezisi bize ÇDD düzenledi. Derneğimize çok teşekkür ederim. Tarihi doku içerisinde herşeyi ile çok güzel düzenlemiştiniz. Ülkemize yaptığımız bu çalışmalarınız için çok teşekkür ederiz. Elinize yüreğinize sağlık.

Bizim sizden bir ricamız olacak. Dernek arkadaşlarımızla biz de Hamamönü'nde restore edilen tarihi bir konakta müze açmak istiyoruz. Bizlerde de geçmişe ait kullanmadığımız fakat bizi yansıtan ve değerli olan eşyalarımızı sergilemek istiyoruz.

Takdir edersiniz ki biz bu konulara çok yabancıyız. Bizim bu çalışmalarımıza maddi ve manevi yardımlarınızı esirlemeyeceğinizi umarak teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Saygılarımla arz ederim.

Haliye Kalafat

Sayın Rahmi Koç Beyefendi,

Ben emekli bir öğretmenim. ÇDD'nin vermiş olduğu ev kadınlarına yönelik ücretsiz drama kursuna 3 yıldır haftada bir gün gitmekteyim. Gittiğim bu kurs bana öyle güzel bir moral veriyor ki haftayı ipe çekiyorum...

ÇDD ve arkadaşların adına sizden bir isteğim olacak. Ankara Hamamönü bölgesinde restore edilen evlerden birini yeteneklerimizi sergilemek, kitlelere kendimizi daha iyi duyurabilmek, pek çok kadın arkadaşımıza örnek olabilmek adına ve yaptığımız el sanatlarını ve faaliyetlerini sergileyebilmek için bu evlerden birini ev hanımlarının kullanabilmesi için uygun koşullar yaratmanızı sizin hayata bakış açınıza, değerlerinize uygun bir talep olduğunu düşünerek ve güvenerek sizden böyle bir ricada bulunmak istiyorum.

Bu sayede emke veren ev kadınlarımızın ve ailelerinin yaşam kalitesinin yükseleceğine inanıyorum ve inanıyoruz. İsteğimizi değerlendirip bize bu imkanı sağlarsanız inanım arkadaşlarım ve kendi adıma hayatımıza büyük bir değer katmış olacağız.

Saygılarımla...

Gülseren Evcü

Ek 5: Müze deneme sergisinden görüntüler

